54

BELÜGYMINISZTERIUM

Szám.: 1o-12oo/1955.

A MINŐSÍTÉS MEGSZŰNT
az 1995. évi LXV. tv. 28. §-ára
figyelemmel

SZIGORUAN TITKOS!

Melléklet 20-15/16/1955 számú elszámoláshoz

A MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG BELÜGYMINISZTERHELYETTESÉNEK

20 számu UTASITÁSA

Budapest, 1955. április 2.-án.

Tárgy: Az őrizetesek kihallgatásánál és a rendőrségi fogdákban az őrizetbevett személyek őrzésével kapcsolatos mulasztások megszüntetése.

Rendőri szerveinknek egyik legdöntőbb feladata a büncselekmények megelőzése, felderitése, a bünözők elfogása és az igazságügyi szerveknek való átadása. Ez utóbbi téren az elmult hónapokban sulyos hiányosságok jelentkeztek. A hiányosságok megmutatkoztak az őriztesek kihallgatása során szükséges éberség és óvintézkedések mellőzésében. Ezen a téren előfordult, hogy az őriztes támadást intézett az őt kihallgató vizsgáló ellen. Ezt az a körülmény tette lehetővé, hogy a vizsgáló nem tartotta be az őrizetesek kihallgatására vonatkozó taktikai szabályokat, utasitások. Gyakran előfordul az is, hogy sulyos büncselekmények miatt őrizetbevett, vagy előzetes letartóztatásba helyezett bünözők a rendőrségi fogdából megszöknek. Ez azért fordulhat elő, mert egyes fogdaőrök sulyosan megszegik a szolgálati szabályzatnak idevonatkozó rendelkezéseit. Az előljárók - parancsom ellenére - elmulasztják a fogda naponta történő ellenőrzését, s igy nem szüntetik meg a foglyok őrzésével kapcsolatos lezaságokat és liberalizmust.

Ezek a mulasztások sulyos kárt okoznak a bünüldöző munkában. A bünözők elfogását hetek fárasztó munkája előzi meg és amikor minden előfeltétel meg van ahhoz, hogy a társadalmi tulajdon vagy az állampolgárok fosztogatóit a biróság elé állithassuk, akkor egyes elvtársak, hanyag, felületes szolgálatteljesitése miatt meghiusul a törvény erejének érvényesülése, a bünözők megszökhetnek és a rendőrök testi épségét is veszélyeztetik. Igy pl.

1./ A Csongrád megyei főosztály 1955. február 23-án őrizetbevette Nagy József büntetett előéletü egyént, akivel szemben 45 rendbeli betöréses lopást sikerült bizonyitani. A vizsgálók tudomással birtak arról, hogy Nagy József az általa elkövetett büncselekmények végrehajtása során csaknem minden esetben felszerelte magát késsel vagy más ütőeszközzel, félkészülve arra, hogy esetleges elfogásakor ellenáljon. Ennek ellenére az őrizetes kihallgatásánál még azokat a legelemibb óvórendszabályokat is figyelmen kivül hagyták, melyeket általában alkalmazni kell minden őrizetes kihallgatásánál.

1955. március 17-én Tóth János r. alhdgy. Nagy Józsefet a fogdából felhozta és hivatali helyiségében - ahol rajtuk kivül más nem tartózkodott - megkezdte az iratok ismertetését. Az iratismertetés közben az őrizetes kifogásolta, hogy az iratok nincsenek jól összefüzve és kérte Tóth alhdgy-ot, hogy azokat rakja rendbe. Amikor a kérésnek elgettéve az alhdgy. elvtárs az iratok rendezéséhez kezdett, az őrizetes felkapta a háta mögött lévő széket és azzal Tóth alhdgy-ot fejbevágta, majd mikor elesett öklöllel többször arcá-

ba vágott és a székkel még két ütést mért rá. Ezután kinyitotta az ablakot és mivel az ablakon lévő rács felső részén volt annyi hely, amelyen keresztül ki tudott bujni, ezen keresztül megszökött.

Az azonnal és jól megszervezett üldözési intézkedések eredményeként a szökevényt még az anap este sikerült elfogni. Beismerte, hogy a szökésre napok óta készült és erre felhasználta azt az alkalmat, hogy a szobában vizsgálójával csak ketten voltak. Szökését elősegitette az a körülmény is, hogy az őrizetes kihallgatásai alkalmával igyekezett a teljesen megtört ember látszatát kelteni és ezzel a vizsgálók éberségét elaltatta.

Hasonló lazaságok megmutatkoznak az őrizetbevett személyek őrzésével kapcsolatban is. Igy pl.:

2./ 1955. január hó 18-án a Vasmegyei főosztály fogdájából megszökött Imre László, aki Szombathelyen gyilkossági kisérlettel párosult rablás büntettét követte el. A szökést a vezetők és a fogdaőrök sulyos mulasztása tette lehetővé. A vezetők nem ellenőrizték a fogdát, nem tettek semmit azoknak a hiányosságoknak kiküszöbölésére, melyek a fogdát őrizetesek befogadására alkalmatlanná tették.

A szökevény azonnali elfogását ismét több sulyos fegyelmezetlenség akadályozta meg. A vizsgálati osztály vezető szabályellenesen a fogda folyosóján egy őrizetessel beszélőt engedélyezett, ami lekötötte a fogdaőr figyelmét. A fogdába beosztott Molnár József r.őrm. fogdaőri szolgálatát engedély nélkül két órai időtartamra elhagyta, igy Rada János r. őrm. egyedül teljesitett szolgálatot.

A fenti szolgálati mulasztások miatt a B.M. Vasmegyei főosztály vezetője Rada János r. őrmestert 10 nap szigoru, Molnár József r.őrmestert 7 nap szigoru fogsággal fenyitette meg és Nagy László r.főhadnagyot - a vizsgálati osztály vezetőjét - megrovásban részesitette.

3./ Sulyos mulasztások tapasztalhatók a veszélyes bünözők elfogásának területén is. Sok helyen nem szervezik meg a szökött vagy szökésben lévő bünözők elfogását, az elfogáskor gyáva, rendőrhöz nem méltó magatartást tanusitanak. Ennek következménye az, hogy amikor fáradságos munkával sikerült megtudni egy-egy bünöző, vagy körözött személy tartózkodási helyét, az elfogás kudarcba fullad, a bünöző ismét megszökik.

A celldömölki járási osztály tudomást szerzett arról, hogy Dömötör István szökött rab, aki többrendbeli betöréses lopást követett el és a rendőrség őrizetéből kétszer, legutóbb pedig a letartóztató intézetből megszökött, a Keléd községi kóbortelepen tartózkodik. Az értesülés után - bár tudták, hogy veszélyes bünözőről van szó, aki eddig három alkalommal szökött meg - felelőtlenül, tervszerütlenül kisérelték meg elfogását. Igy Dömötör rokonainak segitségével bántalmazta az eljáró rendőröket és megszökött.

Az elkövetett sulyos hibákat még tetézték azzal, hogy szökése után sem tettek Dömötör elfogására tervszerü és hatákony intézkedéseket. Rövid ideig megpróbálták a nyomokat kutyával követni, amikor azonban a nyomok elvesztek, bevonultak a járási osztályra.

A bünügyi feladatok lebecsülésére, a hivatásszeretet hiányára mutat az a tény is, hogy Vas Ferenc r. alhdgy. a járási osztály akkori bünügyi alosztályvezetője, amikor a történtekről értesült, annyi fáradságot sem vett magának, hogy bemenjen az osztályra. Beüzent, hogy intézkedjenek nélküle.

Fentiek miatt a Vasmegyei Főosztály Vezetője:

M a r t i n Sándor r. alhdgy-ot 10 nap

f o g s á g g a l,

S z a b ó János r.őrmestert 7 nap

s z i g o r u f o g s á g g a l

fenyitette meg,

L u k á c s János r.őrmestert gyávaságért a rendőrség kötelékéből azonnali hatállyal elbocsájtotta,

V a s Ferenc r.alhdgy-ot, a bünügyi alosztály vezetőt beosztásából leváltotta, alacsonyabb szolgálati beosztásba helyezte és

f e d d é s b e n

részesitette.

A fenti hibák, hiányosságok, szolgálati mulasztások felszámolása érdekében

e l r e n d e l e m :

1./ Valamennyi rendőri szerv vezetője 1955. április 30-ig személyesen ellenőrizze a fogdákat abból a szempontból, hogy azok őrizetesek befogadására alkalmasak-e. Ugyancsak ellenőrizze a kihallgatásra használt hivatali helyiségeket is, hogy azok megfelelő védőráccsal el vannak-e látva. A ta asztalt hiányosságokat és a tett intézkedéseket hozzám a fenti határidőig jelentsék.

2./ A kihallgatásoknál tapasztalható hiányosságokat haladéktalanul meg kell szüntetni. Ennek érdekében az április havi szakmai oktatás keretében a vezetők ismételten egyék oktatás tárgyává az őrizetes kihallgatásának taktikai szabályait, az őrizetesek gyakrabban alkalmazott fogásait a kihallgatás során, a vizsgáló helyes magatartását, valamint azt, hogy a kihallgatásokra a hivatali helyiséget is elő kell készíteni, gondoskodni kell arról, hogy az őrizetes ne juthasson olyan tárgyhoz, mellyel a vizsgálóban vagy önmagában kárt tehet. Az oktatásnál használják fel a mult évi, erre vonatkozó oktatási anyagot és megfelelő helyi példákat is dolgozzanak fel.

3./ Az ellenőrzés során tapasztalt technikai hiányosságokat saját hatáskörében 1955. junius 1-ig szüntesse meg. Utána az őrizeteseket és előzetes letartóztatásba helyezetteket csak megfelelően előkészitett és felszerelt szobában lehet kihallgatni és csak a fogdában lehet elhelyezni. Kihallgatás, szembesités vagy egyéb célból a fogdából felhozott személyekért minden tekintetben az ügy előadója személyében felelős.

4./ A rendőri helyettes a fogdaőrszemek létszámát vizsgáltassa felül abból a szempontból, hogy a rendszeresitett keret elegendő-e a fogdaőrszem-szolgálat ellátására.

5./ Az őrizeteseket nemcsak befogadásukkor, hanem minden kihallgatás után történő visszakisérésnél ujólag meg kell motozni. E tekintetben ugy kell eljárni, ahogyan azt a Szolgálati Szabályzat IV. részének 17. pontja előirja.

6./ Ha a fogdában őrizetesek vannak, a fogdaőrszem a fogakörletet még rövid időre sem hagyhatja el addig, amig parancsnoka utján megfelelően képzett őrszemmel való helyettesitéséről nem gondoskodik, illetve, mig helyettese tőle a szolgálatot át nem veszi.

7./ Az őrizeteseket házi munkára nem használhatják. Az őrizetes csak saját celláját takaritathatja ki, a többit takaritónővel kell végeztetni. Az őrizetest sem élelemszállitásra, sem más szállitásra felhasználni nem szabad.

8./ A Szolgálati Szabályzat IV. részét /személyek őrizete és kisérése/ a fogdaőrök számára ismételten oktatni kell és a Szolgálati Szabályzat ezen részéből a közrendvédelmi parancsnokok április hó 30-ig tartsanak vizsgát.

9./ A hatóságok őrizetéből megszökött vagy szökésben lévő bünözők elfogásának megszervezését a megyei osztály, illetve a járási bünügyi alosztály vezetői kötelesek személyesen irányitani. Ezeknek a személyeknek elfogására tervet kell készitenі, az abban foglaltak szerint pedig az elfogásban résztvevőket részletesen el kell igazitani és meggyőződni arról, hogy feladataikat maradéktalanul ismerik-e. Az elfogás tervében számitásba kell venni a terhelt vagy más személyek részéről várható ellenállást és ehhez kell mérni az elfogásban résztvevő elvtársak létszámát és a szükséges technikai felszerelést. Szökött személyek elfogásához a nyomozókutyát minden esetben ki kell vinni.

Parancsomat az egész bünügyi állomány előtt ismertesse és tegye oktatás tárgyává.

PÓCZE TIBOR s.k.
r.vőrgy.
Miniszterhelyettes.

FELTERJESZTEM: Belügyminiszter Elvtársnak

K A P J Á K :

O.R.K. vezetője és helyettesei,
O.R.K. valamennyi osztályvezetője,
Rendőriskolák parancsnokai,
a budapesti és valamennyi megyei főosztályvezető és rendőri helyettese,
valamennyi járási, városi, kerületi osztály vezetője.

Gépelte: VFné.

ÁBTL - 4.2. - 10 - 1200 /1955 /4